

Německé volby opanovala pravice

26.října 2009 Zbyněk Klíč

Po jedenácti letech bude Německu vládnout pravicová koalice. Křesťansko-demokratická CDU/CSU kancléřky Angely Merkelové a liberální FDP Guida Westerwelleho získali dohromady přes 48 % hlasů, které jim přinesly pohodlnou většinu 332 mandátů. Jak se toto vítězství rodilo?

Volby paradoxně rozhodli voliči SPD, kteří však tentokrát zvolili jinou činnost než návštěvu volební místnosti. Klíčovým pro celkový výsledek totiž byly vysoké ztráty socialistů v pro ně silných zemích – na severu v Berlíně, Brémách a Dolním Sasku a v bývalých východoněmeckých zemích Sasku-Anhaltsku, Meklenbursku – Předních Pomořanech a Durynsku. Díky tomu v těchto zemích dokázala procentuálně posílit zčásti křesťansko-demokratická CDU/CSU (ta vzala SPD 630 tisíc voličů), zčásti krajně levicová Die Linke (ta dokonce 860 tisíc). Neúčast levicových voličů pak pomohla pravici dosáhnout vítězství v pěti zemích, kde před čtyřmi lety dominovala levice (západoněmecké Hesensko, Severní Porýní – Vestfálsko a Porýní-Falc, severoněmecké Šlesvicko-Holštýnsko a východoněmecké Sasko). Na druhou stranu je třeba říct, že tyto země, s výjimkou Saska, byly ve volbách 2005 rovněž relativně vyrovnané, v Sasku rozhodla o vítězství pravicového dvojbloku nedisciplinovanost voličů menších levicových stran.

Pro SPD jsou víkendové volby nejhorším poválečným výsledkem, naopak pro FDP nejlepším v historii a po jedenácti letech pro ně znamená návrat k moci. Liberálové svého historického úspěchu dosáhli zejména na úkor CDU/CSU, v jejichž baštách nejvíce posílili – velká ztráta CDU/CSU zrcadlově znamenala posílení FDP (Bavorsko, Bádensko-Würtembersko na jihu, Šlesvicko-Holštýnsko na severu) a znamená to, že vyhranění pravicoví voliči odešli od křesťanských demokratů k liberálům (na rozdíl od voličů socialistů však především volit šli). Zapříčinil to zejména lépe vnímaný hospodářský program liberálů (program ovlivnil 55 % voličů) a jejich kompetence v oblasti podnikání, která byla v předvolebních průzkumech vnímána jako jeden z nejcitlivějších problémů Německa a byla také nejdůležitějším volebním tématem voličů. Lepší kompetence v klíčových ekonomických oblastech a také důvěryhodnost Angely Merkelové a její strany rozhodly také o celkovém vítězství CDU/CSU nad socialisty.

Témata budoucnosti: posilování krajní levice a volební účast

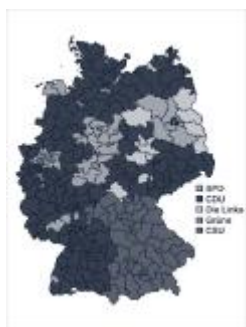
Je-li něco, co by mělo demokraticky smýšlející politiky v Německu zarazit, je to především posílení levice (relativní i absolutní) a velký pokles volební účasti. Krajně levicová strana Oskara Lafontaine získala o více než tři procenta hlasů více (takřka 1,2 milionu v absolutních číslech) a ve Spolkovém sněmu ji bude zastupovat o 22 poslanců více než v předchozím období. Co je také zážehující, že tuto stranu volilo 11 % prvovoličů, tedy takřka stejná část jako v celostátním měřítku, což značí do budoucna hrozbu přetrvání krajně levicové alternativy v německé politice.

Volební účast Němců dosáhla historického minima. Zatímco před čtyřmi lety přišlo k volebním urnám 77,7 % voličů, letos to bylo pouze 70,8 % a ubývající zájem Němců o volby by měl být alarmující pro politickou elitu. A to nejen z čistě morálních podnětů, ale i proto, že voliči obou velkých stran z posledních voleb tentokrát v poměrně velkém množství zůstali doma.

Černo-žlutá koalice

S takřka stoprocentní jistotou se dá říci, že Německu bude po následující čtyři roky vládnout černo-žlutá koalice CDU/CSU a FDP. Splnilo se tak přání voličů, kteří tuto sestavu před volbami preferovali.

Německo tak nyní čeká středopravicová vláda, jejíž strany před volbami slibovaly nižší daně, nezavedení minimální mzdy, zachování jaderné energetiky, nezavedení maximální jízdy na dálnici či ponechání vojáků v Afghánistánu. Odlišné postoje mají obě strany k hodnotovým otázkám, jako jsou svazky homosexuálů či potraty, to by však budoucí vládě nemělo přidělat větší problémy. Po nadcházející roky tak budeme v Německu svědky ideově koherentní a silné koalice, která je pro další vývoj politiky a ekonomiky u našich západních sousedů dobrou alternativou.

Volební geografie německých voleb